

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Довкілля
Чернівецької області
у 2017 році

Статистичний збірник

Чернівці – 2018

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління обробки статистичних даних
Відділ обробки даних статистики сільського господарства
та навколишнього середовища**

За редакцією **Г.І. Петрової**
Відповідальна за випуск **М.В.Коропотницька**

У статистичному збірнику “Довкілля Чернівецької області у 2017 році” вміщено основні показники, які характеризують стан навколишнього природного середовища в області та в розрізі районів за 2000, 2005, 2010–2017 роки.

**Головне управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м.Чернівці, вул. Головна, 249-А
- телефони: 55-09-42, 58-17-76
- факс: 58-19-33
- електронна пошта: gus@cv.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.cv.ukrstat.gov.ua

**Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м.Чернівці, вул.Головна, 249-А, кімн. 305
- телефони: 58-17-76

ПЕРЕДМОВА

У статистичному збірнику “Довкілля Чернівецької області у 2017 році” пропонується широкий спектр показників, що відображають стан атмосферного повітря, водойм, ґрунтів, ведення лісового та мисливського господарств Чернівецької області. Окремі розділи збірника висвітлюють витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі.

У збірнику відображено статистичну інформацію за 2017 рік, а також динаміку показників стану довкілля Буковини за 2000, 2005, 2010–2017 роки загалом по області та в розрізі міст та районів. Аналітичний та табличний матеріали доповнені діаграмами. Щодо більшості статистичних показників вміщені короткі методологічні пояснення. Вартісні показники наведені у фактичних цінах.

Деякі показники попередніх періодів можуть бути уточнені. Окрема інформація не публікується у зв'язку із конфіденційністю. Конфіденційною інформацією (у відповідності до Закону України “Про державну статистику” ст.21) є первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення статистичних спостережень та статистична інформація, на підставі якої можна визначити інформацію щодо конкретного респондента. Звертаємо увагу, що у зв'язку із заокругленням при електронній обробці даних сума складових за окремими показниками може не дорівнювати підсумку.

Збірник підготовлений відділом обробки даних статистики сільського господарства та навколишнього середовища управління обробки статистичних даних за участю відділу обробки даних демографічної статистики управління обробки статистичних даних та відділу аналізу даних економічної статистики управління аналізу статистичних даних Головного управління статистики у Чернівецькій області.

У збірнику використано матеріали Басейнового управління водних ресурсів річок Прут та Сірет, Головного управління Держзгеокадастру у Чернівецькій області, Чернівецького обласного центру з гідрометеорології, Чернівецького обласного управління лісового та мисливського господарства.

Укладачі збірника сподіваються, що з нього зможуть почерпнути корисну інформацію не тільки спеціалісти, які працюють у сфері охорони навколишнього середовища, але й науковці, студенти, школярі, зацікавлена громадськість. Відгуки та пропозиції просимо надавати на адресу Головного управління статистики у Чернівецькій області (58018, м.Чернівці, вул. Головна, 249-А) або за телефоном 58-17-76.

СКОРОЧЕННЯ

% – відсоток
га – гектар
грн – гривня
дол.США – долар США
кг – кілограм
км – кілометр
км² – квадратний кілометр
мм – міліметр
м – метр
м² – квадратний метр
м³ – кубічний метр
млн – мільйон
м н.р.м. – метрів над рівнем моря
од – одиниць
р. – рік
т – тонна
тис. – тисяча
ц – центнер
шт – штук
°С – градус Цельсія

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Тире (–)	– явищ не було
Крапки (...)	– відомості відсутні
Нуль (0; 0,0)	– явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
Символ (*)	– дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України “Про державну статистику” щодо конфіденційності статистичної інформації
“у тому числі”, “з них”	– означає, що наведено не всі доданки загальної суми

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
СКРОЧЕННЯ	4
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ	4
АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД.....	12
1. ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	19
1.1. Геополітична характеристика	20
1.2. Географічна характеристика	21
1.3. Територія та середня чисельність наявного населення Чернівецької області	23
1.4. Природний рух населення	23
1.5. Середні значення температури повітря за місяцями	24
1.6. Сума опадів за місяцями	24
2. ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ	25
2.1. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення	27
2.2. Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення за регіонами	28
2.3. Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр за регіонами	29
2.4. Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на одну особу за регіонами ...	30
2.5. Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення за регіонами та окремими населеними пунктами	31
2.6. Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення за регіонами у 2017 році	32
2.7. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення за видами економічної діяльності у 2017 році.....	33
2.8. Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення у розрізі виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок) у 2017 році .	34
2.9. Впровадження повітроохоронних заходів у 2017 році	37
2.10. Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення	37

3.	ОХОРОНА ТА ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ	38
3.1.	Основні показники використання і відведення води	40
3.2.	Забір води з природних водних об'єктів за регіонами	41
3.3.	Забір води з природних водних об'єктів для використання у розрахунку на одну особу за регіонами	41
3.4.	Забір води з підземних водних об'єктів за регіонами	42
3.5.	Втрати води при транспортуванні за регіонами	42
3.6.	Забір, використання та втрати води при транспортуванні	43
3.7.	Використання свіжої води за регіонами	43
3.8.	Використання свіжої води	44
3.9.	Використання свіжої води на побутово-питні потреби за регіонами	44
3.10.	Використання свіжої води на побутово-питні потреби у розрахунку на одну особу за регіонами	45
3.11.	Загальний забір води та її використання на побутово-питні потреби у розрахунку на одну особу	45
3.12.	Використання свіжої води на виробничі потреби за регіонами ...	46
3.13.	Використання свіжої води на сільськогосподарське водопостачання за регіонами	46
3.14.	Економія забору води за рахунок оборотного та повторно- послідовного водопостачання за регіонами	47
3.15.	Частка оборотного та повторно-послідовного водопостачання в загальному обсязі споживання води на виробничі потреби за регіонами	47
3.16.	Кількість підприємств, які скидали зворотні води в поверхневі водні об'єкти за регіонами	48
3.17.	Загальне водовідведення за регіонами	48
3.18.	Водовідведення у поверхневі водні об'єкти за регіонами	49
3.19.	Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти за регіонами	49
3.20.	Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти	50
3.21.	Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти за регіонами у 2017 році	50
3.22.	Скидання недостатньо очищених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти за регіонами	51
3.23.	Скидання забруднених зворотних вод без очищення у поверхневі водні об'єкти за регіонами	51
3.24.	Скидання нормативно-очищених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти за регіонами	52
3.25.	Потужність очисних споруд за регіонами	52
3.26.	Надходження окремих органічних забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти	53

3.27.	Надходження окремих важких металів у поверхневі водні об'єкти	53
3.28.	Надходження окремих мінеральних забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти	53
4.	ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ТА ВНЕСЕННЯ ДОБРИВ.....	54
4.1.	Земельний фонд Буковини	57
4.2.	Порушення і рекультивация земель	57
4.3.	Здійснення заходів з охорони земель Головним управлінням Держгеокадастру у Чернівецькій області.....	57
4.4.	Розподіл земельної площі за землевласниками і землекористувачами	58
4.5.	Внесення мінеральних та органічних добрив під урожай культур сільськогосподарськими підприємствами	59
4.6.	Удобрена площа під урожай 2017 року в сільськогосподарських підприємствах за регіонами	59
4.7.	Внесення мінеральних і органічних добрив під урожай 2017 року сільськогосподарськими підприємствами за регіонами	60
4.8.	Внесення мінеральних добрив під сільськогосподарські культури сільськогосподарськими підприємствами за регіонами	60
4.9.	Внесення органічних добрив під сільськогосподарські культури сільськогосподарськими підприємствами за регіонами	61
4.10.	Проведення вапнування та гіпсування ґрунтів	61
5.	УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ ТА ПОВОДЖЕННЯ З НИМИ.....	62
5.1.	Основні показники утворення та поводження з відходами	65
5.2.	Утворення відходів за класами небезпеки	67
5.3.	Накопичення відходів протягом експлуатації у місцях видалення відходів за класами небезпеки.....	67
5.4.	Основні показники утворення та поводження з відходами за групами небезпечних складників у 2017 році	68
5.5.	Утворення відходів за категоріями матеріалів у 2017 році	71
5.6.	Основні показники утворення та поводження з відходами за регіонами у 2017 році	72
5.7.	Утворення відходів за регіонами у 2017 році	73
5.8.	Утворення відходів I-III класів небезпеки	73
5.9.	Утворення відходів за регіонами	74
5.10.	Утворення відходів I класу небезпеки за регіонами	75
5.11.	Утилізація відходів за регіонами	76
5.12.	Видалення відходів у спеціально відведені місця та об'єкти за регіонами	77
5.13.	Накопичення відходів протягом експлуатації у місцях видалення відходів за класами небезпеки.....	78
5.14.	Основні показники утворення та поводження з відходами за видами економічної діяльності у 2017 році	79

6.	ОХОРОНА ТА ВИКОРИСТАННЯ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ ...	80
6.1.	Динаміка основних показників ведення лісового господарства ..	83
6.2.	Заготівля деревини	84
6.3.	Обсяги продукції лісового господарства за регіонами	84
6.4.	Площа рубок лісу за видами рубок та іншими заходами лісогосподарської діяльності за регіонами у 2017 році	85
6.5.	Рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи за регіонами	86
6.6.	Рубки догляду за лісом в молодих насадженнях (освітлення та прочищення) за регіонами	86
6.7.	Заготівля ліквідної деревини за категоріями технічної придатності	87
6.8.	Заготівля ліквідної деревини за регіонами	87
6.9.	Заготівля лісоматеріалів круглих за регіонами	88
6.10.	Породна структура заготівлі лісоматеріалів круглих за регіонами у 2017 році	88
6.11.	Заготівля деревини від рубок формування і оздоровлення лісів та інших заходів, пов'язаних з веденням лісового господарства за регіонами	89
6.12.	Заготівля ліквідної деревини від рубок формування і оздоровлення лісів та інших заходів лісогосподарської діяльності за регіонами	89
6.13.	Виробництво окремих видів промислової продукції підприємств з оброблення та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів; виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння	90
6.14.	Капітальні інвестиції підприємств лісового господарства та лісозаготівель	91
6.15.	Динаміка експорту деревини за країнами світу	91
6.16.	Динаміка експорту деревини і виробів з деревини за видами	93
6.17.	Площа відтворення лісів на землях лісового фонду за регіонами	95
6.18.	Площа відтворення лісів шляхом садіння і висівання лісу за регіонами	95
6.19.	Відтворення лісу в лісовому фонді	96
6.20.	Площа відтворення лісів шляхом природного поновлення за регіонами	96
6.21.	Площа переведення природного поновлення у вкриті лісовою рослинністю землі за регіонами	97
6.22.	Заготівля другорядних лісових матеріалів та продукції побічного лісового користування за регіонами у 2017 році	98
6.23.	Залишок неочищених площ місць рубок в лісах за регіонами	98
6.24.	Лісозахисні роботи в лісовому фонді	99

6.25.	Загибель лісових насаджень	100
6.26.	Загибель лісових насаджень від несприятливих погодних умов .	100
6.27.	Причини загибелі лісових насаджень за регіонами у 2017 році ..	101
6.28.	Порушення лісового законодавства за регіонами у 2017 році	101
7.	МИСЛИВСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.....	102
7.1.	Основні показники економічної діяльності мисливського господарства та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення	104
7.2.	Площа мисливських угідь, наданих у користування підприємствам, організаціям, за регіонами, у яких вони зареєстровані	105
7.3.	Площа охоплених мисливським упорядкуванням угідь, які надані у користування підприємствам, організаціям, за регіонами, у яких вони зареєстровані	105
7.4.	Площа мисливських угідь за категоріями угідь у 2017 році	106
7.5.	Кількість працівників, зайнятих у мисливському господарстві за регіонами	106
7.6.	Площа закріплених мисливських угідь та охоплених мисливським упорядкуванням (на кінець року)	107
7.7.	Кількість працівників, зайнятих у мисливському господарстві ...	107
7.8.	Загальні витрати на ведення мисливського господарства за регіонами	108
7.9.	Витрати на охорону, відтворення та облік диких тварин, упорядкування мисливських угідь за регіонами	108
7.10.	Загальна кількість копитних тварин	109
7.11.	Динаміка чисельності копитних тварин	109
7.12.	Загальна кількість хутрових звірів	110
7.13.	Динаміка чисельності хутрових звірів	110
7.14.	Загальна кількість пернатої дичини	111
7.15.	Динаміка чисельності пернатої дичини	111
7.16.	Розселено, відловлено для переселення і добуто звірів та птахів у мисливському господарстві у 2017 році	112
7.17.	Штучне розведення мисливських звірів і птахів для розселення у 2017 році	112
8.	ВИТРАТИ НА ОХОРОНУ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА	113
8.1.	Капітальні інвестиції та поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища	115
8.2.	Капітальні інвестиції підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за регіонами	116

8.3.	Інвестиції підприємств, організацій, установ на капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення за регіонами	116
8.4.	Поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за регіонами ..	117
8.5.	Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів у 2017 році	118
8.6.	Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування у 2017 році	119
8.7.	Капітальні інвестиції підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування у 2017 році	120
8.8.	Витрати підприємств, організацій, установ на капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення за джерелами фінансування у 2017 році	121
8.9.	Поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування у 2017 році	122
8.10.	Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за регіонами у 2017 році	123
8.11.	Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів у регіонах за джерелами фінансування у 2017 році	123
8.12.	Капітальні інвестиції підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів у регіонах за джерелами фінансування у 2017 році	124
8.13.	Поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів у регіонах за джерелами фінансування у 2017 році	125
8.14.	Структура капітальних інвестицій та поточних витрат на охорону та раціональне використання природних ресурсів у 2017 році	125
8.15.	Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за видами економічної діяльності у 2017 році	126
8.16.	Екологічні платежі, пред'явлені підприємствам, організаціям, установам за забруднення навколишнього природного середовища за регіонами	127

8.17.	Екологічні платежі, фактично сплачені підприємствами, організаціями, установами забруднення навколишнього природного середовища за регіонами	127
8.18.	Екологічні платежі, пред'явлені та фактично сплачені підприємствами, організаціями, установами за забруднення навколишнього середовища за регіонами у 2017 році	128
8.19.	Екологічний податок, пред'явлений підприємствам, організаціям, установам за забруднення навколишнього природного середовища за регіонами у 2017 році	129
8.20.	Екологічний податок, фактично сплачений підприємствами, організаціями, установами за забруднення навколишнього природного середовища за регіонами у 2017 році	130
8.21.	Пред'явлений та фактично сплачений екологічний податок	130
8.22.	Екологічний податок, пред'явлений підприємствам, організаціям, установам за забруднення навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності у 2017 році	131
8.23.	Екологічний податок, фактично сплачений підприємствами, організаціями, установами за забруднення навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності у 2017 році	132
9.	СТАН ДОВКІЛЛЯ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ	133
9.1.	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення за регіонами України	135
9.2.	Утворення відходів за регіонами України	136
9.3.	Поводження з відходами за регіонами України у 2017 році.....	138
9.4.	Обсяги продукції лісового господарства за регіонами України ..	139
9.5.	Заготівля ліквідної деревини за регіонами України	140
9.6.	Витрати на охорону навколишнього природного середовища за регіонами України у 2017 році	141

Аналітичний огляд

Атмосферне повітря. Впродовж 2017 року в атмосферу Чернівецької області від стаціонарних джерел потрапило 3,3 тис.т забруднюючих речовин, що на 8,5% більше, ніж у попередньому році. У середньому по області одним підприємством було викинуто 18,2 т шкідливих речовин. Збільшення викидів спостерігалось в підприємствах чотирьох районів, найбільш істотно – Новоселицького (на 115 т).

У 2017 році 181 підприємство та організація області здійснювали викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами. З них 63 або 34,8% від усіх підприємств області розташовані в м.Чернівцях, обсяг викидів від яких становив 1,1 тис.т або 34,3% від сукупного обсягу викидів по області.

Серед викинутих стаціонарними джерелами забруднюючих речовин, що потрапили в повітряний басейн області, найбільшу частку займали речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (28,6% або 0,9 тис.т), оксид вуглецю (25,9% або 0,9 тис.т), діоксид та інші сполуки сірки (13,1% або 0,4 тис.т). Крім того, стаціонарними джерелами в атмосферу було викинуто 147,4 тис.т діоксиду вуглецю (парникового газу).

Щільність викидів від стаціонарних джерел у розрахунку на 1 км² території області склала 0,4 т забруднюючих речовин. Значно вищим цей показник був у містах Чернівці та Новодністровськ – відповідно 7,4 т та 21,8 т на 1 км², серед районів – у Новоселицькому та Герцаївському (відповідно по 0,8 т). На одну особу населення області у 2017 році припадало 3,6 кг шкідливих викидів (у 2016 році – 3,3 кг). Значно більшим цей показник був у м.Новодністровську – 14,0 кг, Новоселицькому та Герцаївському районах – відповідно 7,6 кг та 7,1 кг.

Водні ресурси. За даними Басейнового управління водних ресурсів річок Прут та Сірет у 2017 році в області забрано із природних водних об'єктів 66,0 млн.м³ води, що на 0,5% більше, ніж у 2016 році. При транспортуванні було втрачено 14,3 млн.м³ води або 4,2% від загального обсягу забору.

За 2017 рік обсяги споживання свіжої води в цілому збільшилися на 4,4% у порівнянні з 2016 роком. Водокористувачами області було використано 50,1 млн.м³ води, з яких найбільше спожили підприємства м.Чернівців (20,0% або 10,0 млн.м³), Сокирянського (29,6% або 14,8 млн.м³), Кіцманського (12,0% або 6,0 млн.м³) та Заставнівського (9,9% або 5,0 млн.м³) районів.

Із загального обсягу води на виробничі потреби було використано 51,3% (25,7 млн.м³), на побутово-питні – 47,7% (23,9 млн.м³), на

сільськогосподарські потреби та зрошення – відповідно 0,8% та 0,2% (0,4 млн та 0,1 млн.м³).

У поверхневі водні об'єкти у 2017 році було скинуто 38,0 млн.м³ зворотних вод (обсяг загального водовідведення становив 83,0 млн.м³). Основними забруднювачами поверхневих вод області були підприємства житлово-комунального господарства та промисловості, якими скинуто відповідно 14,4 млн.м³ та 14,3 млн.м³ води або разом 99,1% від загального обсягу скинутих вод. У загальному обсязі скидів у поверхневі водні об'єкти найбільше було нормативно-очищених зворотних вод, що пройшли очищення на відповідних об'єктах та не порушили якість води – 42,4% або 16,1 млн.м³. Обсяги стоків нормативно-чистих без очистки становили 19,2 млн.м³ (50,6% від загального обсягу скинутих у поверхневі водні об'єкти), забруднені стічні води – 1,9 млн.м³ (з них 0,6 млн.м³ – без очистки та 1,3 млн.м³ – недостатньо очищені). Обсяг скинутих у поверхневі водні об'єкти забруднених стічних вод зменшився порівняно з попереднім роком на 3,2%.

Найбільші обсяги скидання забруднених стічних вод були у м.Чернівцях та Сокирянському районі і становили відповідно 0,9 та 0,4 млн.м³.

Земельні ресурси. За даними Головного управління Держгеокадастру у Чернівецькій області на 1 січня 2018 року земельний фонд області становив 809,6 тис.га, з них землі сільськогосподарського призначення – 481,7 тис.га, ліси та лісовкриті площі – 258,0 тис., забудовані землі – 40,1 тис.га. На якісний стан земельних ресурсів позитивно впливає проведення агротехнічних заходів. Серед комплексу агротехнічних заходів, спрямованих на підвищення родючості землі, підтримання позитивного балансу поживних речовин важливе місце належить внесенню мінеральних та органічних добрив.

Під урожай 2017 року сільськогосподарськими підприємствами області (без врахування малих) було внесено 101,6 тис.ц мінеральних добрив (у перерахунку на 100% поживних речовин), що на 23,8% більше, ніж у попередньому році, але у 2,6 раза більше, ніж у 2000 році. Мінеральні добрива були внесені на 84,5% від загальної удобреної площі сільськогосподарських культур (95,6 тис.га) проти 78,1% (88,8 тис.га) – у 2016 році. Внесення органічних добрив збільшилось порівняно з попереднім роком на 1,0% та становило 39,4 тис.т. Органікою підприємствами удобрено лише 1,7 тис.га посівів (або 1,5% від загальної площі) сільськогосподарських культур. На 1 гектар удобреної площі сільськогосподарських культур у середньому внесено 90 кг мінеральних та 0,3 т органічних добрив (у 2016 році – відповідно 72 кг і 0,3 т).

Площа, на якій сільськогосподарськими підприємствами застосовувались засоби захисту рослин, у 2017 році становила 85,9 тис.га,

більшу частину якої (100% або 85,9 тис.га) займала площа, на якій застосовувались пестициди. Варто зазначити, що порівняно з попереднім роком площі, на яких застосовувались засоби захисту рослин та площі на яких використовували пестициди, збільшились на 10%.

Поводження з відходами. Протягом 2017 року в області утворилось 369,0 тис.т відходів I–IV класів небезпеки, що на 5,0% менше, ніж у 2016 році, у т.ч. від економічної діяльності підприємств та організацій – 243,5 тис.т (на 8,6% менше), у домогосподарствах – 125,5 тис.т (на 2,7% більше). Майже всі утворені відходи належали до IV класу небезпеки (малонебезпечні відходи), з яких 39,6% – побутові та подібні відходи. Слід зауважити, що більше третини всіх відходів (143,1 тис.т або 38,8%) була утворена на підприємствах м.Чернівців. Серед районів найбільшим цей показник був у Новоселицькому, Кіцманському та Глибоцькому (71,6 тис.т, 48,6 тис.т та 38,9 тис.т відповідно), що разом становило майже половину (43,1%) від загального обсягу утворених відходів.

У 2017 році було утилізовано 111,8 тис.т відходів, передано на сторону іншим підприємствам 171,1 тис.т відходів, у т.ч. їх виробниками – 87,4 тис.т, переробниками відходів – 83,7 тис.т.

У загальному обсязі утворених у 2017 році відходів частка спалених (у вигляді палива чи іншим чином для отримання енергії) становила 6,2%, утилізованих – 30,3%. У вісімнадцяти підприємств області було в наявності 106 установок для спалювання відходів та у чотирьох підприємств – 6 установок для утилізації та перероблення відходів загальною потужністю відповідно 55,8 тис.т/рік та 0,5 тис.т/рік.

У спеціально відведені місця та об'єкти (загальна проектна площа яких по області склала 3,3 км²) було видалено 212,2 тис.т відходів, усі вони – побутові та подібні відходи.

Станом на 1 січня 2018 року у спеціально відведених місцях та об'єктах видалення відходів накопичилось 3159,3 тис.т відходів, усі вони – побутові та подібні відходи IV класу небезпеки. Основна частина накопичених відходів (80,6% або 2545,6 тис.т) розміщена на території обласного центру. Серед районів найбільше відходів зосередилось на Кіцманщині – 264,2 тис.т або 8,4%.

Відходи I–III класів небезпеки становлять незначну частку від загальної кількості, проте саме вони створюють ризики для здоров'я і навколишнього середовища.

Протягом 2017 року на підприємствах області утворилось 96,3 т небезпечних відходів I–III класів небезпеки, що на 2,5% більше, ніж у 2016 році. Із загального обсягу утворення небезпечних відходів 6,9% (6,6 т) належать до I класу небезпеки, 86,7% (83,5 т) – до II класу і 6,4% (6,2 т) – до III класу небезпеки. Слід зауважити, що майже дві третини цих відходів (68,1%) була утворена на підприємствах м. Чернівців.

Станом на 1 січня 2018 року на території підприємств області в тимчасовому зберіганні зосередилось 57,1 т шкідливих небезпечних відходів (на 5,4% більше, ніж на початок 2017 року), з яких 38,3% (21,8 т) становили відходи I класу небезпеки, 58,4% (33,3 т) – II класу, 3,3% (2,0 т) – III класу небезпеки. Значна частина відходів I–III класів небезпеки розміщена на підприємствах обласного центру (82,6% або 47,1 т) та м. Новодністровська (7,4% або 4,2 т). Водночас у підприємств Герцаївського, Кельменецького та Новоселицького районів на початок 2018 року не залишилося жодної тонни небезпечних відходів.

Лісові ресурси. Впродовж 2017 року підприємства-лісокористувачі області виробили продукції, робіт та послуг лісового господарства на 509,9 млн.грн, що на 13,3% більше, ніж у 2016 році.

Частка обсягів лісозаготівель у загальному обсязі продукції лісового господарства Чернівецької області становила 91,1%. Основними виробниками лісопродукції були підприємства Вижницького (28,2% від загального обсягу), Сторожинецького (24,6%) та Путильського (18,6%) районів.

У 2017 році підприємства-лісокористувачі провели різні види рубок лісу на площі 12,0 тис.га. Основні рубки проводились з метою формування і оздоровлення лісів та проведення інших заходів, пов'язаних з веденням лісового господарства, на площі 9,8 тис.га (81,7%), рубки головного користування здійснені на 2,1 тис.га (17,7%), інші рубки, не пов'язані з веденням лісового господарства – на 77 га (0,6%).

У 2017 році від усіх видів рубок заготовлено 721,4 тис.м³ деревини, що на 11,4% менше, ніж у 2016 році, в т.ч. від рубок головного користування – 437,4 тис.м³ (на 4,4% більше). У загальному обсязі заготовленої деревини частка ліквідної становила 91,0% або 656,5 тис.м³, що на 12,6% менше, ніж у 2016 році.

Із загальної кількості заготовленої ліквідної деревини 35,2% становили лісоматеріали круглі – 230,8 тис.м³, що на 14,3% менше, ніж у 2016 році. Паливна деревина (включаючи деревину для виробництва деревного вугілля) становила 425,7 тис.м³, у тому числі заготівля дров'яної деревини для технологічних потреб – 103,4 тис.м³, що менше, ніж у 2016 році, на 6,7%, дрова для опалення – 322,3 тис.м³ (на 13,1% менше).

В області щорічно здійснюється комплекс заходів із відтворення, догляду та захисту лісових масивів.

Впродовж 2017 року проведено відновлення лісів на площі 1951 га лісового фонду, що на 11,3% менше, ніж у 2016 році. Основна частка (79,2%) відтворених площ Чернівецької області припадала на Сторожинецький, Путильський та Вижницький райони. Садіння і висівання лісу підприємства-лісокористувачі здійснили на 698 га (проти

820 га у 2016 році). Слід відзначити, що природне поновлення лісу відбулось на 1253 га відтворених площ (64,2% від загальної площі).

У той же час, негативний вплив на стан лісів спричиняли загибель лісових насаджень, а також порушення лісового законодавства. Впродовж 2017 році зафіксовано 73 випадки порушень лісового законодавства, що на 48 менше, ніж у 2016 році. Внаслідок цього знищено або пошкоджено 366 м³ деревини, а заподіяна шкода становила 1,4 млн.грн. Більша частина (68,5%) лісопорушень виявлено у Путильському, Глибоцькому та Сторожинецькому та районах.

Слід відмітити, що площа загиблих лісових насаджень зменшилась у 14,9 раза і склала 35 га. Більше половини загибелі лісових насаджень зумовлена хворобами лісу, внаслідок яких загинуло 19 га (54,3% від площі загибелі). Найбільші площі загибелі лісових насаджень знаходилися в Путильському (19 га) та Кіцманському (12 га) районах. Обсяг загиблої деревини становив 8,0 тис.м³.

У 2017 році ліквідовано в результаті проведення заходів та під впливом природних факторів осередки шкідників та хвороб лісу на площі 2516 га. На кінець 2017 року залишилось 1832 га ураженого лісу, з яких 813 га потребують негайних заходів боротьби.

У 2017 році в області зафіксовано 2 пожежі на площі 2,9 га, а збитки, заподіяні лісовому господарству склали 59,5 тис.грн.

На кінець 2017 року площа лісів, наданих у користування або власність, становила 249,3 тис. га.

Мисливське господарство. У 2017 році лісомисливськими підприємствами, зареєстрованими на території Чернівецької області, охоплено мисливським господарством 462,0 тис.га, з них 241,3 тис.га – це лісові угіддя, 210,6 тис.га – польові, 10,1 тис.га – водно-болотні. Майже три чверті мисливських угідь області підпорядковано Українському товариству мисливців та рибалок, 23,7% – Державному агентству лісових ресурсів України.

Загальні витрати на ведення мисливського господарства у 2017 році становили 10,3 млн.грн, що у 1,6 раза більше, ніж у 2016 році (у т.ч. з Державного бюджету – 39,4 тис.грн). На охорону, відтворення, облік диких тварин та впорядкування мисливських угідь витрачено 36,7% від усіх коштів (3,8 млн.грн), в тому числі на відтворення мисливських тварин, включаючи біотехнічні заходи – 2,8 млн.грн.

Загальні надходження від ведення мисливського господарства збільшилися на 29,6% і становили 2,8 млн.грн. Окупність ведення мисливського господарства зменшилася на 7,5 в.п. і становила 26,9%.

Впродовж 2017 року в мисливському господарстві області працювали 106 штатних егерів та 10 мисливствознавців. На одного штатного егеря припадало 4,4 тис.га мисливських угідь.

У 2017 році в мисливських угіддях Буковини мешкало 5 видів копитних тварин (7,3 тис.голів), 13 видів хутрових звірів (22,6 тис.голів) та 12 видів птахів (124,9 тис.голів). Варто зазначити, що кількість копитних тварин збільшилась на 9,6% порівняно з попереднім роком, пернатої дичини – на 7,4%, хутрових, навпаки, збільшилася на 6,7%.

Володіючи численними дарами природи, люди не завжди вміло і дбайливо їх використовують. Небезпечним є зменшення в лісах зубрів, чисельність яких впродовж 2000–2017 років зменшилась у 4,1 раза. Аналогічна тенденція прослідковується й серед хутрових звірів, з яких кількість лисиць за цей період зменшилася в 4,4 раза.

Під час сезону полювання у 2017 році було добуто (відстріляно) 431 голови копитних тварин, 3,4 тис.голів хутрових звірів та 22,6 тис.голів пернатої дичини. Порівняно з 2016 роком відстріл копитних тварин збільшився на 33,4%, хутрових звірів – на 1,9%, пернатої дичини – на 26,1%.

На території Чернівецької області у 2017 році функціонувало 9 розплідників зі штучного розведення копитних тварин та 6 розплідників з розведення пернатої дичини. Чисельність основного поголів'я на кінець року в них складала 4 олені благородні, 18 козуль, 21 лань, 50 кабанів, 37 качок та 190 фазанів. Витрати на утримання розплідників у 2017 році збільшилися у 60,9 раза і становили 542,7 тис.грн. Діловий вихід молодняка склав 17 голів копитних тварин та 100 штук пернатої дичини.

Капітальні інвестиції та екологічні платежі. Впродовж 2017 року на охорону навколишнього природного середовища підприємствами та організаціями області було освоєно 23,8 млн.грн капітальних інвестицій. Основними напрямками інвестування були захист і реабілітація ґрунту, підземних і поверхневих вод (75,4% від загального обсягу або 19,8 млн.грн), поводження з відходами (10,6% від загального обсягу або 32,1 млн.грн) та очищення зворотних вод (12,1% від загального обсягу або 48,2 млн.грн). Слід зазначити, що у 2017 році фінансування капітальних інвестицій з Державного бюджету становило 17,9 млн.грн (75,4%). Із загального обсягу інвестицій витрати на капітальний ремонт становили лише 12,1% (2,9 млн.грн).

Основними вкладниками капітальних інвестицій були підприємства м.Чернівців, які витратили 6,9 млн.грн або 29,0% від загальнообласного показника. Серед районів капіталовкладення здійснювали підприємства Вижницького (15,0 млн.грн або 62,9%) та Хотинського (1,9 млн.грн або 8,1%) районів.

Поточні витрати на охорону природи, пов'язані з експлуатацією та обслуговуванням засобів природоохоронного призначення, у 2017 році становили 86,9 млн.грн, з яких 52,2% (45,3 млн.грн) були залучені для очищення зворотних вод, 34,0% (29,6 млн.грн) – на поводження з

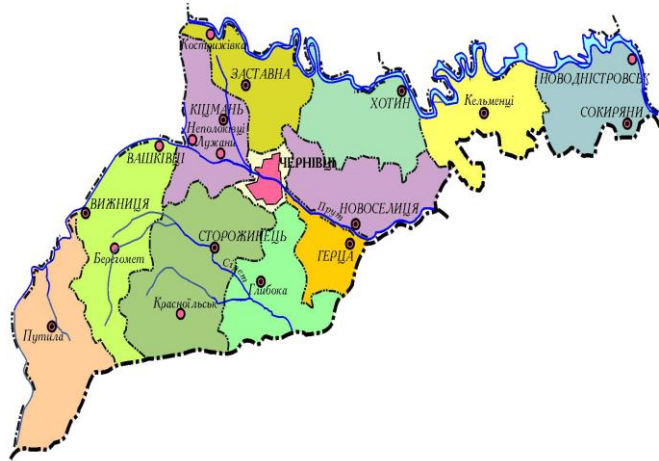
відходами. Основним джерелом здійснення поточних витрат на охорону довкілля були власні кошти підприємств та організацій (89,4% від загальної суми або 77,7 млн.грн). Найбільше витрат на охорону навколишнього середовища здійснили підприємства м.Чернівців – 65,2 млн.грн (75,0%).

За забруднення природного середовища у 2017 році підприємствам області нараховано екологічного податку на загальну суму 3,5 млн.грн. З них 64,9% або 2,3 млн.грн – це податок за викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, 19,8% (0,7 млн.грн) – за скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти, 15,3% (0,5 млн.грн) – за розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах. Штрафів за порушення законодавства в галузі охорони навколишнього середовища пред'явлено на суму 1,6 млн.грн, з них сплачено – 1,7 тис.грн.

Більше половини екологічних зборів пред'явлено підприємствам м.Чернівців (1,9 млн.грн). Серед районів найбільше екологічного податку пред'явлено підприємствам Новоселицького (313,4 тис.грн), Кіцманського (292,1 тис.грн) та Заставнівського (216,5 тис.грн).

У 2017 році підприємствами та організаціями області сплачено екологічного податку на 2,1% більше, ніж було пред'явлено (за рахунок погашення заборгованості минулих років). Найнижчою частка сплати пред'явленого податку за забруднення довкілля була в підприємствах м.Новодністровська (90,0%) та Путильського району (94,2%), найвищою – в м.Чернівцях (105,5%) та Заставнівському районі (103,4%) (за рахунок погашення заборгованості попередніх років).

1

Географічна характеристика

1.1. Геополітична характеристика

Чернівецька область розташована на південному заході України і відноситься до областей Карпатського економічного району.

Утворення області – 7 серпня 1940 року

м. Чернівці – обласний центр

м. Новодністровськ – віднесено до категорії міст обласного значення (Постанова Верховної Ради України від 13.07.2000р. № 913-111).

Кількість населення – 906,7 тис. осіб (наявне населення на 1 січня 2018 року)

Територія – 8,1 тис. км², що становить 1,3% території держави.

Протяжність

із заходу на схід – майже 200 км

з півночі на південь – понад 100 км

кордонів – 404,4 км (з Румунією 226,4 км, з Республікою Молдова 178 км)

Крайні точки

на півночі – с.Репужинці (Заставнівський район)

на півдні – с. Сарата (Путильський район)

на сході – с. Волошкове (Сокирянський район)

на заході – с. Плай (Путильський район)

Суміжні держави

На півдні та південному сході – межа області збігається з державним кордоном України з Румунією та Молдовою.

Суміжні області

на заході – Івано-Франківська

на півночі – Тернопільська, Хмельницька, Вінницька

1.2. Географічна характеристика

Територія області чітко поділяється на три частини:

- північна частина (між ріками Дністер і Прут) – лісостепова рівнина з середньою абсолютною висотою близько 230 м н.р.м.;
- середня частина (між річкою Прут і краєм Карпат) – Передгір'я з висотою майже 350 м н.р.м.;
- гірська частина – Буковинські Карпати з середньою висотою приблизно 900 м н.р.м.

Клімат

Область характеризується помірним кліматом з переходом до помірно континентального (прохолодне повітря Атлантики перетворюється в сухе і тепле континентальне). На кліматичні умови області впливає природний бар'єр, створений гірськими хребтами Буковинських Карпат.

Річна кількість опадів у 2017 році (за даними Чернівецького обласного центру з гідрометеорології, мм)

рівнинна частина	505
гірська частина	788
м.Чернівці	520

Температура повітря у 2017 році (за даними Чернівецького обласного центру з гідрометеорології, °C)

середньорічна температура повітря

рівнинна частина	+ 10,1
гірська частина	+ 6,3
м.Чернівці	+ 10,0

середньомісячна температура повітря

	січень	липень
рівнинна частина	– 5,2	+ 20,7
гірська частина	– 9,0	+ 16,4
м.Чернівці	– 5,1	+ 20,5

Абсолютний мінімум температури повітря у 2017 році відмічався у гірській частині 27 січня – мінус 22,4°C.

Абсолютний максимум температури повітря у 2017 році відмічався у рівнинній частині 4 серпня – плюс 36,1°C.

Річки області

Територією області протікає майже 4,5 тис. невеликих річок та потічків, сумарна протяжність яких складає понад 7,6 тис.км. Лише 75 річок мають довжину понад 10 км. Найбільшими ріками, що живлять водою область, є Дністер (протяжність на території області – 272 км), Прут – 128 км, Сірет – 90 км та Черемош – 80 км. Велике значення для водного господарства має Новодністровське водосховище, площа якого 142 км². За запасами водних ресурсів Чернівецька область посідає четверте місце в Україні, поступаючись тільки Закарпатській, Івано-Франківській та Львівській областям.

Заповідні зони

В області налічується майже 290 заповідних територій та об'єктів. Найбільшими є: Національні природні парки “Вижницький”, “Черемоський” та “Хотинський”.

Найвищі гірські вершини, м над рівнем моря

Яровиця (Путильський район) – 1574

Томнатик (Путильський район) – 1565

Чорний Діл (Путильський район) – 1453

Адміністративно-територіальний поділ

районів області	– 11
об'єднаних територіальних громад	– 10
населених пунктів	– 417
у тому числі міст	– 11
з них обласного значення	– 2
селища міського типу	– 8
села	– 398

1.3. Територія та середня чисельність наявного населення Чернівецької області

	Територія, тис.км ²	Середня чисельність наявного населення, тис. осіб							
		2000	2005	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Чернівецька область	8,10	930,1	909,8	904,3	907,8	909,2	909,9	909,0	907,4
м.Чернівці	0,15	246,2	242,9	252,8	260,5	263,2	265,3	266,2	265,8
м.Новодністрівський район	0,01	...	10,3	10,7	10,8	10,8	10,9	10,9	10,9
Вижницький	0,90	60,2	58,2	56,0	55,6	55,7	55,7	55,5	55,5
Герцаївський	0,31	32,3	32,2	32,4	32,7	32,8	33,0	33,1	33,2
Глибоцький	0,67	72,3	72,2	72,8	73,6	73,8	74,0	74,1	74,1
Заставнівський	0,62	56,6	54,6	51,7	50,8	50,4	50,0	49,6	49,3
Кельменецький	0,67	48,5	45,8	43,3	42,1	41,7	41,3	40,9	40,4
Кіцманський	0,61	73,3	71,6	70,3	69,8	69,5	69,3	69,0	68,8
Новоселицький	0,74	87,4	85,2	81,3	79,4	78,8	78,3	77,9	77,7
Путильський	0,88	25,2	25,3	25,6	26,0	26,2	26,2	26,3	26,4
Сокирянський	0,66	60,1	46,9	44,8	44,2	43,9	43,6	43,2	42,8
Сторожинецький	1,16	95,3	95,3	97,1	98,6	99,1	99,4	99,9	100,5
Хотинський	0,72	72,7	69,3	65,5	63,7	63,3	62,9	62,4	62,0

1.4. Природний рух населення

Роки	Осіб			На 1000 жителів		
	кількість народжених	кількість померлих	природний приріст (скорочення)	кількість народжених	кількість померлих	природний приріст (скорочення)
2000	9353	11642	-2289	10,0	12,5	-2,5
2001	8960	11696	-2736	9,7	12,6	-2,9
2002	9043	12092	-3049	9,8	13,1	-3,3
2003	9108	12490	-3382	9,9	13,6	-3,7
2004	9711	11958	-2247	10,6	13,1	-2,5
2005	9887	12870	-2983	10,9	14,1	-3,2
2006	10161	12258	-2097	11,2	13,5	-2,3
2007	10029	12386	-2357	11,1	13,7	-2,6
2008	11067	12194	-1127	12,2	13,5	-1,3
2009	11050	11665	-615	12,2	12,9	-0,7
2010	11032	11761	-729	12,2	13,0	-0,8
2011	11281	11192	89	12,5	12,4	0,1
2012	11592	11321	271	12,8	12,5	0,3
2013	11465	11520	-55	12,6	12,7	-0,1
2014	11679	11619	60	12,8	12,8	0,0
2015	10657	11725	-1068	11,7	12,9	-1,2
2016	10226	11513	-1287	11,2	12,7	-1,5
2017	9433	11216	-1783	10,4	12,4	-2,0

1.5. Середні значення температури повітря за місяцями

	<i>(градусів Цельсія)</i>							
	2000	2005	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Січень	-3,1	-0,4	7,8	-4,4	-3,0	-0,3	-3,2	-5,1
Лютий	1,8	-5,1	-3,1	-0,9	-1,7	-0,1	3,8	-1,4
Березень	3,6	1,1	3,5	-0,4	7,2	4,5	5,6	7,1
Квітень	12,5	9,2	10,1	10,9	10,3	9,5	12,2	9,6
Травень	15,9	14,7	15,8	17,0	15,2	15,4	14,8	14,9
Червень	18,3	17,4	18,6	19,3	17,8	19,2	19,7	20,0
Липень	18,9	20,7	21,6	20,2	20,3	21,9	21,6	20,5
Серпень	20,0	18,6	21,6	19,8	20,2	22,3	20,2	21,4
Вересень	12,9	15,6	13,7	13,5	15,7	17,4	17,6	15,4
Жовтень	9,1	9,1	6,1	9,9	8,5	8,3	7,1	10,5
Листопад	6,2	1,4	7,8	7,1	2,9	5,5	2,0	4,1
Грудень	1,5	0,1	-4,5	-0,1	-0,8	2,9	0,1	2,2

1.6. Сума опадів за місяцями

	<i>(мм)</i>							
	2000	2005	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Січень	18,5	48,3	50,6	34,0	55,4	5,6	32,2	12,8
Лютий	19,9	65,0	57,2	36,1	8,9	14,8	18,7	18,9
Березень	39,0	23,5	35,1	60,6	34,9	60,0	44,6	43,7
Квітень	27,5	63,3	27,6	51,6	44,8	35,1	19,7	27,6
Травень	25,7	67,9	123,8	116,5	103,4	28,6	70,2	71,2
Червень	39,0	73,8	221,4	89,3	32,2	89,6	115,9	94,1
Липень	181,4	40,8	73,5	36,1	101,5	23,2	34,5	54,2
Серпень	52,4	306,7	45,1	33,1	50,7	13,2	78,7	13,8
Вересень	31,8	11,0	91,1	80,7	8,8	45,3	42,5	82,2
Жовтень	1,6	68,4	39,1	7,3	74,1	28,6	144,4	49,8
Листопад	15,0	33,1	17,9	37,5	25,0	27,6	74,3	22,1
Грудень	23,3	29,1	67,3	4,6	28,4	3,5	13,7	29,1

2

*Охорона
атмосферного
повітря*

Методологічні пояснення

Атмосферне повітря – життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, який являє собою природну суміш газів, що знаходиться за межами жилих, виробничих та інших приміщень.

Викиди – надходження в атмосферне повітря забруднюючих речовин або суміші таких речовин від стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

Джерело викиду – об'єкт (підприємство, цех, агрегат, установка, транспортний засіб тощо), з якого надходить в атмосферне повітря забруднююча речовина або суміш таких речовин.

Забруднення атмосферного повітря – змінення складу і властивостей атмосферного повітря в результаті надходження або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

Забруднююча речовина – речовина хімічного або біологічного походження, що присутня або надходить в атмосферне повітря і може прямо або опосередковано справляти негативний вплив на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

Охорона атмосферного повітря – система заходів, пов'язаних зі збереженням, поліпшенням та відновленням стану атмосферного повітря, запобіганням та зниженням рівня його забруднення та впливу на нього хімічних сполук, фізичних та біологічних факторів.

Парникові гази – гази, які затримують інфрачервоне випромінювання земної поверхні, що призводить до глобального потепління на планеті. До основних парникових газів належать: діоксид вуглецю (CO_2), метан (CH_4), оксид азоту (N_2O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ) та гексафторид сірки (SF_6).

Стаціонарне джерело забруднення – нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу та здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

2.1. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферу від стаціонарних джерел

	<i>(тис.т)</i>							
	2000	2005	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Викиди забруднюючих речовин – усього	4,1	5,2	3,8	2,7	2,5	3,2	3,0	3,3
у тому числі								
діоксид сірки	1,0	0,9	0,6	0,3	0,3	0,5	0,4	0,4
діоксид азоту	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
оксид азоту	...	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
оксид вуглецю	1,3	0,9	0,6	0,5	0,6	0,8	0,8	0,9
метан ¹	0,3	0,8	0,8	0,4	0,3	0,1	0,2	0,3
неметанові леткі органічні сполуки ²	0,3	0,8	0,7	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4
зважені суспендовані частинки	...	1,3	0,7	0,7	0,7	1,0	0,8	0,9
аміак	...	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Крім того, викиди діоксиду вуглецю – усього	...	42,6	224,4	162,4	137,0	154,9	150,3	147,4

¹ У 2000 році включені інші вуглеводні.

² У 2000 році наводяться дані щодо викидів летких органічних сполук.